

T. UFNIA RZ

T. Ufnia rz

kl. IIIb

II Państwowe Gimnazjum i Liceum

im. Hetmana Jana Zamoyskiego w Lublinie

Jak uczyłem się podczas okupacji

Okupacja niemiecka 1939–1944 dała się nam, Polakom, wiele we znaki. Niemcy drogą licznych egzekucji, osadzania w więzieniach lub obozach dążyli ze wszystkich sił do złamania hartu ducha i wiary Polaków w lepszą przyszłość i Polskę. W szkołach, licząc od szkół powszechnych, zabronili nauczania historii i geografii, uszczuplili program innych przedmiotów, a na zachodzie Polski wprowadzili powszechny język niemiecki.

Jednak pomylili się grubo. Na tle tych powyższych wypadków historycznych bardziej energiczne i postępowe jednostki życia umysłowego w Polsce, na całym Jej terenie, postanowiły założyć organizacje młodzieżowe tajnego nauczania. Komplety tajnego nauczania istniały także w Lublinie, m.in. i ja na nie uczęszczałem. Nasz komplet składał się z pięciu osób – trzech chłopców i dwóch dziewczynek. Rozpoczęliśmy naukę w 1942 r., ja chodziłem wtedy do szóstej klasy szkoły powszechnej.

Z początku warunki nauczania były bardzo trudne. Nauka odbywała się po zajęciach szkolnych, w jednej z sal w szkole. Pierwszy nasz nauczyciel, niejaki pan Morawski, do pracy tej zabrał się bardzo energicznie. Lekcje już nie odbywały się w szkole, ale w mieszkaniach poszczególnych uczniów.

Po jakimś czasie warunki naszego nauczania zmieniły się. Ze względu na duży zasięg pracy pana Morawskiego część przedmiotów, a mianowicie przyroda i geografia, została odstąpiona profesorze gimnazjum chemicznego, pani Smitowej, a matematyka – panu Szurkowi, kierownikowi Szkoły Powszechnej nr 4 w Lublinie.

Taki stan kompletu zachował się aż do 1944 r., tj. aż do egzaminów [sprawdzających] nasze wiadomości. Sam egzamin odbył się w prywatnym mieszkaniu pana Morawskiego.

Egzaminował nas prof. Paciorek, obecny dyrektor naszego gimnazjum. Egzamin był stosunkowo łatwy i dlatego zdaliśmy go bez większych trudności.

Wkrótce po egzaminie nastąpiła ucieczka Niemców z Lublina i my wszyscy, mając przerobioną pierwszą klasę szkoły średniej, wstąpiliśmy do klasy drugiej nowo otwartej szkoły ogólnokształcącej im. Jana Zamoyskiego z dyr. Paciorkiem na czele.